



Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-18190/2

Podgorica, 17.12.2021. godine

MINISTARSTVO JAVNE UPRAVE, DIGITALNOG DRUŠTVA I MEDIJA
-n/r ministarke, gospođe mr Tamare Srzentić -

Poštovana gospođo Srzentić,

Na osnovu Vašeg akta, broj: 01-048/21-5096 od 13.12.2021. godine, kojim se traži mišljenje na tekst *Informacije o pokretanju projekta Digitalne Akademije - platforme za edukaciju javnih službenika i drugih relevantnih aktera u Crnoj Gori*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Informacije i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni akt i Izvještaj o sprovedenoj analizi uticaja propisa navedeno je da je za uspostavljanje i pokretanje projekta Digitalne Akademije - platforme za edukaciju javnih službenika i drugih relevantnih aktera u Crnoj Gori potrebno obezbijediti sredstva iz Budžeta Crne Gore u 2022. godini u iznosu od 290.000,00 €.

Sredstva za navedene namjene planirana su Predlogom zakona o budžetu Crne Gore za 2022. godinu, u okviru potrošačke jedinice Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija.

Imajući u vidu navedeno, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na *Informaciju o pokretanju projekta Digitalne Akademije-platforme za edukaciju javnih službenika i drugih relevantnih aktera u Crnoj Gori*.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Milojko Spajić



IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ	Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija
NAZIV PROPISA	Informacija o pokretanju Digitalne Akademije - platforme za edukaciju javnih službenika i drugih relevantnih aktera u Crnoj Gori

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

Uspostavljanje Digitalne akademije odgovara na izazov **značajnog nedostatka profesionalaca sa različitim digitalnim i njima komplementarnim vještinama koji mogu sprovesti digitalnu transformaciju u javnoj upravi i cjelokupnom društvu.**

Uzroci navedenog problema leže u nepostojanju sveobuhvatnih, strateških ranijih napora da se sistemski riješi nedostatak kapaciteta i digitalnih vještina službenika i rukovodećeg kadra.

Deficit ovih kadrova za posljedicu ima Crna Gora pravi veoma spore korake na putu digitalne transformacije svih oblasti, kako u poređenju sa zemljama iz regiona, tako posebno u poređenju sa razvijenim zemljama u Evropi. Pored toga, posljedica je nemogućnost primjene standarda, principa, mjera i aktivnosti koje doprinose digitalizaciji javne uprave, te efikasnom pružanju usluga građanima i privredi, ali i neefikasnu unutrašnju organizaciju rada unutar organa i na državnom i na lokalnom nivou. Status quo bi doprinio produbljivanju digitalnog jaza, pogotovo u donosu na ranjive društvene grupe.

Bez jačanja digitalnih vještina i sprovođenja komplementarnih edukacija koje se planiraju obezbijediti kroz Digitalnu akademiju izostaće održiva, trajna rješenja na putu digitalne transformacije, uz mogućnost aktiviranja rizika koji za posljedicu imaju dalje kašnjenje i zaostajanje za drugim digitalnim sistemima (digitalna Vlada, digitalna javna uprava...). Takođe, set strateških dokumenata iz oblasti digitalizacije te princip kreiranja otvorenih javnih politika koristeći moći tehnologija bio bi nepotpun i u značajnom dijelu obesmišljen ukoliko bi znanja službenika i kapaciteti ostali na sadašnjem nivou kada su u pitanju oblasti i podoblasti koje će biti teme predavanja u okviru Digitalne akademije.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Cilj uspostavljanja Digitalne akademije je stvaranje osnovnih uslova razvoja sistema unapređenja deficitarnih vještina, a naročito funkcionalnog i stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika i drugih zainteresovanih ciljnih grupa, na način koji će omogućiti bolji odgovor na potrebe digitalne transformacije.

Ovaj cilj je kompatibilan opštem cilju stvaranja efikasne, profesionalne, odgovorne i ka građanima orjentisane javne administracije, kroz sistemski i kontinuiran proces stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika u domenu digitalnih i njima komplementarnih vještina.

Akademija takođe ima za cilj uključivanje i edukaciju studenata, marginalizovanih grupa, kao i starijih osoba u dijelu digitalne transformacije i vještina, a sa ciljem prevazilaženja digitalnog jaza i u namjeri da nijedan građanin u Crnoj Gori ne ostane bez mogućnosti sticanja vještina za 21. vijek, uprkos socijalnim, materijalnim, demografskim i drugim preprekama na koje nailazi.

Tokom 2021. godine Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija je, između ostalog, radilo na izradi dvije važne strategije - Strategiji digitalne transformacije 2022-2026. i novoj Strategiji reforme javne uprave, za period 2022-2026. praveći kontinuitet u oblastima koje su se kroz prethodne verzije ovih strategija pokazale kao razvojni imperativ za javnu administraciju, a takođe i otklon od prethodnih koncepata u tematskim oblastima koje je u narednom periodu potrebno modernizovati, drugačije organizovati, primijeniti digitalne prakse i dati im na značaju.

Digitalna transformacija je jedan od strateških prioriteta Vlade, definisan Programom rada Vlade za 2021. godinu, i to kao pokretač inovacija, modernizacije, konkurentnosti i sveobuhvatnog društvenoekonomskog razvoja.

Razvoj našeg digitalnog društva treba da se temelji na prethodno optimizovanim procesima i uslugama usmjerenim ka potrebama građana, privrede i javne administracije, stalno analizirajući potrebe i navike ljudi, unapređujući njihov svakodnevni život boljim javnim politikama, poboljšanim proizvodima, novim alatima i tehnologijama.

Cilj je da građane i privredu staviti u centar aktivnosti, razvoja usluga i kreiranja javnih politika.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Obezbeđivanje održivosti kontinuiranog stručnog osposobljavanja i usavršavanja u domenu digitalnih i njima komplementarnih vještina prepoznato je kao način rješavanja problema i povjereno je subjektima koji treba u kontinuitetu da doprinose uspostavljanju i razvoju sistema obuka.

Njihove uloge su podijeljene na sledeći način:

- Uloga Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija je koncipirana u kontekstu njegove nadležnosti za pripremu predloga propisa iz oblasti državne uprave, službeničkih odnosa, odnosno za oblast državne uprave u dijelu organizacije, načina i metoda rada, upravljanja, odgovornosti, kao i analize stanja i resursa, uključujući i ljudske resurse, potrebnih za razvoj elektronske uprave.
- Uloga Uprave za kadrove, kao organa državne uprave nadležnog za upravljanje kadrovima na nacionalnom nivou, a nad kojom Ministarstvo vrši nadzor u pogledu zakonitosti i cjelishodnosti rada, zasnovana je na nadležnosti i iskustvu Uprave u oblasti upravljanja ljudskim resursima, a naročito u oblasti realizacije programa i planova za stručno osposobljavanje i usavršavanje, te u pružanju drugih vidova stručne podrške u oblasti obuke i razvoja kadrova.

Ovakav način se preferira u odnosu na status quo opciju, budući da bez adekvatnog institucionanlog odgovora na opisani problem i potrebe ciljnih grupa, ne može se očekivati doprinos realizaciji ciljeva i kvalitetnom sprovođenju strateških politika, te bi marginalizacija korisnika bila produžena.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Nijesu prepoznati negativni uticaji uspostavljanja Digitalne akademije, dok se procjenjuje da će pozitivan uticaj biti ostvaren u internim procesima rada u javnoj administraciji, kvalitetu komunikacije i pružanja usluga prema građanima, motivaciji službenika da modernizuju svoj rad i steknu/usavrše digitalne vještine potrebne i za druga radna tržišta, van javne administracije. Takođe, inkluzivnost ranjivih društvenih grupa, te otvaranje prilike za studente za sticanje dodatnih vještina povećaće njihovu konkurentnost i spremnost da doprinesu zajednici.

Očekivani rezultati su:

- "Digitalni" građani: ljudi koji namjenski i samopouzvano koriste digitalnu tehnologiju za komunikaciju, pronalaženje informacija i kupovinu dobara / usluga i obavljanje svakodnevnih zadataka;
- "Digitalni" radnici: ljudi koji imaju sposobnost da procjenjuju, konfigurišu, razvijaju i koriste složene digitalne sisteme;
- "Digitalni" kreatori/stvaraoci: ljudi koji imaju vještine za izgradnju digitalne tehnologije i inoviranje u ovom domenu.

Ovakvi rezultati rada akademije opravdavaju budžetska ulaganja, u čvrstoj korelaciji sa opisanim potrebama ciljnih grupa.

Jačanje znanja i vještina neposredno može, u nekom vremenskom periodu, nakon više generacija polaznika napraviti primjetan uticaj na tržištu, ali se u ovom trenutku detaljnija procjena uticaja Digitalne akademije ne može napraviti.

Za funkcionisanje Digitalne akademije ne postoje administrativna opterećenja i stvaranje biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

Za uspostavljanje i funkcionisanje Digitalne akademije 2022.godine, predlogom budžeta za Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija za 2022. godinu predviđen je iznos od **290.000 eura**. Ovaj iznos bi se koristio sa posebne pozicije Digitalna akademija u MJUDDM tokom 2022. godine za namjene pokretanja i razvoja Digitalne akademije, u skladu sa predviđenim koracima opisanim u Informaciji.

Usvajanjem ove Informacije te budućim funkcionisanjem Digitalne akademije nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će prosteći dodatne finansijske obaveze. Nije bilo dodatnih sugestija MFSS-a u odnosu na ovu Informaciju, kao ni koncept funkcionisanja Digitalne akademije.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, obrazložiti

Osnivanje Digitalne akademije ne podliježe primjeni obaveznih propisa o sprovođenju konsultacija i javne rasprave.

Sa druge strane, održan je niz konsultativnih sastanaka sa partnerima u cilju prepoznavanja potreba ciljnih grupa i razmatranja predloga za njihovo rješenje. Takođe, tokom izrade Strategije digitalne transformacije 2022-2026. Sprovedena je analiza procjene okvira digitalnog upravljanja u Crnoj Gori, projekat finansiran i realizovan u saradnji sa UNDP-jem, kao i procjena digitalne zrelosti Crne Gore, projekat finansiran od strane EBRD-a, "Crna Gora: BRZI SAVJETODAVNI ODGOVOR 2.0 – Procjena digitalne zrelosti", koji je sprovedla EGA, estonska Akademija za e-upravljanje, koji su prepoznali deficitarna IT zanimanja, prisutan digitalni jaz i nedostatak digitalnih vještina kao jedan od izazova u Crnoj Gori.

Prva analiza deficitarnih vještina, na osnovu kojih je koncipiran program u nastavku, nastala je kao rezultat planiranja procesa digitalne transformacije tokom kojeg se ustanovilo koje vještine su neophodne, a službenici ih uglavnom nemaju, zatim analizom studijskih programa u ponudi 4 crnogorska univerziteta i uporednom analizom sa ponudom programa na ustanovama visokog obrazovanja u STEM oblastima na međunarodnom nivou, kao i iskazanim potrebama privrede i tržišta tokom konsultativnog procesa za izradu ključnih strateških dokumenata Ministarstva.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne postoje prepoznate prepreke za realizaciju namjere uspostavljanja Digitalne akademije. Akademijom će upravljati Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija, koje će organizovati i pratiti njen rad, te sačinjavati godišnji izvještaj o realizovanim aktivnostima i postignutim učincima.

U Srednjoročnom programu rada Vlade 2022-2024. s programom rada za 2022. godinu, u okviru cilja jačanje digitalnih vještina i prevazilaženje digitalnog jaza, definisani su indikatori učinka za Digitalnu akademiju.

Indikator učinka	Polazna vrijednost – 2021.g	Prelazna vrijednost – 2022.g	Prelazna vrijednost – 2023.g	Ciljna vrijednost – 2024.g
Broj obučenih javnih službenika na nivou svih Ministarstava koristeći Curriculum Digitalne Akademije	N/A	100	300	500
Broj realizovanih programa na Digitalnoj Akademiji	0	3	6	9

Za monitoring i evaluaciju realizovanih aktivnosti biće zaduženo Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija, Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO.

Podgorica, 25.11.2021. godine